

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **E. K.**, zastoupená JUDr. Jarmilou Zichovou, advokátkou se sídlem Pellicova 2c, 602 00 Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 8. 2013, č. j.,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalované se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 22. 8. 2013, č. j. byly zamítnuty námitky žalobkyně a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 7. 2013, č. j. bylo potvrzeno.

Citovaným rozhodnutím ze dne 31. 7. 2013 rozhodla žalovaná tak, že dle ustanovení článku II bodu 15 zákona č. 306/2008 Sb., se upravuje žalobkyni ode dne 12. 7. 2009 výše starobního důchodu.

Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, v nichž uvedla, že žádá o provedení doplatku starobního důchodu podle § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění (dále jen „zdp“), tj. 5 let před uplatněním žádosti o úpravu důchodu dle § 19a zdp.

Vzhledem k tomu, že v námitkovém řízení žalovaná nevyhověla uplatněným námitkám, podala dne 30. 9. 2013 proti rozhodnutí ze dne 22. 8. 2013 žalobu, nesouhlasila s výsledkem námitkového řízení, napadené rozhodnutí považovala za nesprávné, neboť důchod jí nebyl upraven s ohledem na ust. § 19a zdp. Argumentovala tím, že žaloba nezohlednila nevýhodnost výpočtu a postupovala podle § 19a zdp, nikoli podle § 55 odst. 2 zdp, podle kterého má nárok na doplatek starobního důchodu za dobu pět let před uplatněním žádosti o úpravu důchodu, nikoliv pouze za čtyři roky jak tvrdí žalovaná. Navrhla proto, aby přezkoumávané rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření ze dne 10. 12. 2013 a 10. 12. 2013 se neztotožnila s žalobními námitkami. Uvedla, že jmenovaná žádostí ze dne 9. 4. 2013 požádala o úpravu starobního důchodu podle § 19a zdp. Vzhledem k tomu, že pro řízení o přiznání dávky důchodového pojištění platí striktně zásada dispozitivy, platí, že dávkové plnění nelze účastníku řízení vnutit proti jeho vůli. Účastník řízení tak má možnost svobodně se rozhodnout, zdali žádost o dávku důchodového pojištění uplatní či nikoliv. Žádost o dávku musí být uplatněná na předepsaném tiskopisu, v němž je třeba vyplnit všechny potřebné a relevantní údaje pro jednoznačné řízení, aby nositel pojištění mohl o nároku účastníka rozhodnout pokud možno bez dalšího případného šetření a prokazování rozporných údajů. Tato zásada se vztahuje rovněž na situace, kdy po vydání rozhodnutí o přiznání důchodové dávky, a po nabytí jeho právní moci, vyjdou najevo nové skutečnosti. Jedná se o tzv. řízení o změně důchodu (§ 56 zdp). V předmětné věci žalobkyně sama požádala o úpravu důchodové dávky a domáhala se aplikace konkrétního zákonného ustanovení, tj. § 19a zdp, které s účinností ode dne 1. 7. 2009 do citovaného zákona vložil zákon č. 306/2008 Sb., a jehož smyslem je vhodněji upravit způsobit výpočtu důchodu osob, zpravidla matek pečujících o dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě. V § 19a zdp zakotvený postup ve výpočtu je proveditelný pouze a jen od jeho účinnosti, tj. ode dne 1. 7. 2009, neboť do té doby zákon o důchodovém pojištění takové ustanovení neznal.

Žalovaná se ztotožňuje se žalobkyní v tom směru, že starobní důchod jí byl přiznán ode dne 28. 11. 2004. Dne 9. 4. 2013 podala žádost o úpravu dávky důchodového pojištění podle § 19a zdp, o níž žalovaná rozhodla v intencích tohoto ustanovení a podle článku II bodu 15 zákona č. 306/2008 Sb., upravila starobní důchod ode dne jeho přiznání na výši procentní výměry 6.357 Kč a výši základní výměry 1.310 Kč, celkově 7.667 Kč měsíčně, avšak s finanční účinností až ode dne 12. 7. 2009, kdy se v mezidobí do výše starobního důchodu promítla valorizační úprava důchodu, časově chronologicky rozepsaná v odůvodnění prvoinstačního rozhodnutí, takže k datu 12. 7. 2009 činila výše procentní výměry starobního důchodu 7.916 Kč, výše základní výměry 2.170 Kč, celkově 10.086 Kč. Žalobkyně nevznesla žádné námitky vztahující se k nově vyčíslené výši starobního důchodu. Domáhala se však doplatku dávky podle § 55 odst. 2 zdp, tj. pět let zpět od uplatnění žádosti o jeho úpravu, tj. ode dne 9. 4. 2008. Žalovaná v této souvislosti poukázala na § 55 zdp, dle kterého nárok na důchod nezaniká uplynutím času, ale nárok na výplatu důchodu zaniká uplynutím pěti let ode

dne, za který důchod nebo jeho část náleží. Nárok na výplatu důchodu vzniká splněním podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění pro vznik nároku na důchod a na jeho výplatu a podáním žádosti o přiznání nebo vyplácení důchodu. To znamená, že po dobu trvání nároku na důchod nemusí být splněny podmínky nároku na jeho výplatu. V případě žalobkyně tomu tak není, neboť jí byl starobní důchod přiznán ode dne vzniku nároku a od téhož dne je jí dosud vyplácen. Uplatněním žádosti o úpravu důchodu prokázala nové skutečnosti mající kladný vliv na výši starobního důchodu, tudíž by na předmětnou věc doléhalo ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zdp, neboť se jedná o tzv. řízení o změně důchodu. Ani toto ustanovení však na danou věc nedopadá, a to s ohledem na tu skutečnost, jak již uvedeno výše, že zákonem č. 306/2008 Sb., podle něhož se žalobkyně dovolávala úpravy důchodu, byl mimo jiné novelizován zákon o důchodovém pojištění s tím, že s účinností ode dne 1. 7. 2009 do něho bylo vloženo nové ust. § 19a, řešící způsob výpočtu starobního a invalidního důchodu u pojištěnců, kteří získali alespoň 15 let náhradní doby pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v ust. § 5 odst. 1 písm. c) nebo ust. § 102a zdp.

Žalobkyni byl starobní důchod přiznán ode dne 28. 11. 2004 v celkové výši 7.191 Kč měsíčně, jedná se tudíž o starobní důchod přiznaný před 1. 7. 2009. Pro splnění podmínek § 19a zdp byl proveden přepočít výše starobního důchodu na částku 7.667 Kč, tudíž v tomto přepočtu je výše starobního důchodu vyšší ke dni jeho přiznání než původně vypočtená výše starobního důchodu. Za daného stavu od splatnosti důchodu, tj. od 12. dne v měsíci, tedy od splatnosti důchodu v červenci 2009, tzn. ode dne 12. 7. 2009 lze nejdříve přiznat finanční účinnost této provedené úpravy důchodu. Žalovaná proto navrhla zamítnutí žaloby.

Žalobkyně v replice k vyjádření žalované ze dne 7. 1. 2014 uvedla, že při výpočtu starobního důchodu přiznaného ode dne 28. 11. 2004 jí nebyla pro výši důchodu zhodnocena doba od 1. 9. 1979 do 30. 9. 1986 a od 1. 1. 1988 do 27. 8. 1996 jako doba péče o osobu blízkou – dceru, ale byla zhodnocena jako doba pobírání plného invalidního důchodu (doba pobírání důchodu ode dne 28. 8. 1982 až do dne přiznání starobního důchodu, tj. do dne 27. 11. 2004. Proto dne 9. 4. 2013 požádala prostřednictvím Městské správy sociálního zabezpečení o dodatečné zhodnocení doby péče, jelikož pro výši důchodu je zhodnocení této doby výhodnější než zhodnocení doby pobírání plného invalidního důchodu. S ohledem na dodatečně zhodnocenou dobu péče jí byl upraven důchod a z těchto důvodů se domáhá o jeho doplacení podle § 55 odst. 2 zdp, tj. pět let zpětně. Součástí žádosti uplatněné dne 9. 4. 2013 byla i úprava starobního důchodu podle § 19a zdp. Setrvala proto na názoru, že její návrh je důvodný.

Za splnění zákonných podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s. soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání.

Podkladem pro rozhodnutí byl i správní spis žalobkyně, v němž je založena její žádost uplatněná dne 9. 4. 2013 prostřednictvím Městské správy sociálního zabezpečení v Brně, kterou požádala o úpravu starobního důchodu podle § 19a zdp. V žádosti dále uvedla, že v době od 1. 9. 1979 do 30. 9. 1986 a v době od 1. 1. 1988 do 27. 8. 1996 pečovala o osobu blízkou, dceru Jiřinu Kvapilovou, nar. 28. 8. 1978, která byla uznána jako dítě invalidní podle ust. § 46 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., a později dítětem dlouhodobě těžce zdravotně postižené ve smyslu § 37 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb. Rozhodnutím žalované ze dne

31. 7. 2013 jí byl ode dne 12. 7. 2009 upraven starobní důchod podle článku II bodu 15 zákona č. 306/2008 Sb., proti rozhodnutí podala námitky a požadovala úpravu dávky důchodového pojištění od data jeho přiznání, tj. ode dne 28. 11. 2004. Dále z listinných podkladů vyplývá, že starobní důchod od uvedeného data jí byl přiznán podle ust. § 29 písm. a) zdp ve výši procentní výměry 5.881 Kč a základní výměry 1.310 Kč, celkově ve výši 7.191 Kč měsíčně. V důsledku její žádosti o úpravu starobního důchodu ze dne 9. 4. 2013 vydala žalovaná rozhodnutí dne 31. 7. 2013, jímž provedla úpravu výše starobního důchodu na základě uvedených skutečností v žádosti a v souladu s § 19a zdp a podle článku II bodu 15 zákona č. 306/2008 Sb., upravila starobní důchod ode dne jeho přiznání na výši procentní výměry 6.357 Kč měsíčně a výši základní výměry 1.310 Kč, celkově 7.667 Kč měsíčně, avšak s účinností až ode dne 12. 7. 2009 (do výše starobního důchodu byla promítnuta valorizační úprava důchodů, časově chronologicky rozepsaná v odůvodnění citovaného rozhodnutí), k datu 12. 7. 2009 tak činila výše procentní výměry dávky 7.916 Kč a výše základní výměry 2.170 Kč, celkově 10.086 Kč měsíčně. V námitkách žalobkyně ze dne 5. 8. 2013 uvedla, že v žádosti ze dne 9. 4. 2013 požádala o zhodnocení doby péče o osobu blízkou, dceru, za období ode dne 1. 9. 1979 do 30. 9. 1986 a od 1. 1. 1988 do 27. 8. 1999 a zároveň o úpravu starobního důchodu podle § 19a zdp. V rámci námitkového řízení vydala žalovaná rozhodnutí ze dne 22. 8. 2013, jímž námitky zamítla a napadené rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2013 potvrdila.

Právní názor Krajského soudu v Brně:

Na základě skutkového zjištění z obsahu správního spisu dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná.**

Podle článku II bodu 15 zákona č. 306/2008 Sb., byl-li starobní nebo invalidní důchod přiznán před 1. červencem 2009 pojištěnci, který splňuje podmínky uvedené v § 19a odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ode dne 1. 7. 2009, přepočte se na žádost tento důchod ke dni jeho přiznání podle § 19a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném od 1. 7. 2009, a jeli důchod po tomto přepočtu vyšší, zvýší se od splátky důchodu splatné v červenci 2009.

Z listinných materiálů bylo zjištěno, že žalobkyně byl starobní důchod přiznán ode dne 28. 11. 2004 v celkové výši 7.191 Kč měsíčně, tzn. že dávka jí byla přiznána před dnem 1. 7. 2009. Žádost o úpravu starobního důchodu z výše uvedených důvodů podala dne 9. 4. 2013. Aspekty uváděné žalobkyní zohlednila žalovaná v rozhodnutí ze dne 31. 7. 2013, kdy provedla úpravu starobního důchodu ode dne jeho přiznání, avšak s finanční účinností až ode dne 12. 7. 2009, tj. od splatnosti důchodu žalobkyně (12. den v každém měsíci). Domáhali se, aby jí byl starobní důchod doplacen podle § 55 odst. 2 zdp, tj. pět let zpět od uplatnění žádosti o jeho úpravu, tj. od 9. 4. 2008, pak k tomuto postupu nebyly dány zákonné podmínky. Podle § 55 odst. 1 zdp nárok na důchod nezaniká uplynutím času, nárok na výplatu důchodu však vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na důchod a na jeho výplatu a podáním žádosti o přiznání nebo vyplácení důchodu (§ 54 odst. 52 zdp). Podle § 55 odst. 2 zdp nárok na výplatu důchodu nebo jeho části zaniká, není-li dále

uvedeno jinak, uplynutím pěti let ode dne, za který důchod nebo jeho část náleží. Uplatněním žádosti o úpravu důchodu žalobkyně prokázala nové skutečnosti, které měly vliv na výši starobního důchodu, tzv. řízení o změně důchodu dle § 56 odst. 1 písm. b) zdp. V dané věci však nemohlo být postupováno dle citovaného právního ustanovení zdp, neboť žalobkyně v žádosti o úpravu starobního důchodu podané dne 9. 4. 2013 se sama dovolávala úpravy důchodu dle § 19a zákona č. 306/2008 Sb., který řeší způsob výpočtu starobního a invalidního důchodu, který je ale proveditelný pouze a jen od jeho účinnosti, tj. ode dne 1. 7. 2009, neboť do této doby zákon o důchodovém pojištění uvedený právní postup neznal. Z tohoto důvodu proto nelze ani dovozovat finanční nároky žalobkyně před tímto datem.

Krajský soud v Brně proto uzavírá, že předmětná věc byla posouzena žalovanou v souladu s platnými právními předpisy, právní pochybení nebylo zjištěno, proto dle § 78 odst. 7 s.ř.s. žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.

Žalobkyně ve věci samé nebyla úspěšná, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 6. března 2014

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová